

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА БІБЛІОТЕКА



Бібліокур'єр
Випуск 8

Бібліотека в правовому полі

(на допомогу бібліотечному фахівцю)



Івано-Франківськ
2015

Укладач: провідний методист НТБ Безрука М. В.

Відповідальний за випуск : директор НТБ Пилип Я. А.

**Комп'ютерна верстка: зав. відділу інформаційних технологій
Кобітович Ю. В.**

**Бібліотека в правовому полі : на допомогу бібл. фахівцю /
[уклад. М. В. Безрука]. – Івано-Франківськ : НТБ
ІФНТУНГ, 2015. – 13 с. – (Бібліокур'єр ; вип. 8).**

В умовах формування правової держави і громадянського суспільства існує необхідність підвищення правової культури і розвитку правосвідомості населення України. Вирішення цієї проблеми полягає в організації вільного доступу громадян до правової інформації. У теперішні часи, коли люди намагаючись досягти якихось успіхів, вигадують якісь винаходи, пристрої, розробляють нові теорії, пишуть книги тощо, дуже важливим стає питання прав авторів на результати їхньої праці. Процес удосконалення цивільного законодавства, який відбувається в нашій державі, підвищує актуальність охорони авторських прав в умовах розвитку інформаційних технологій.

Бюлетень містить інформацію про теоретичні аспекти правової інформації та діяльність бібліотек з правового інформування користувачів з метою підвищення їхньої правосвідомості та виховання правової культури.

Мета бюлетеня «Бібліотека в правовому полі» – ознайомити фахівців бібліотек ВНЗ з масивом документів за темою. Бібліографічний бюлетень включає описи статей з фахових періодичних видань, які знаходяться у фонді науково-технічної бібліотеки.

Видання адресовано бібліотекарям, викладачам, аспірантам, студентам вищих навчальних закладів і училищ культури.

*Демократичні права, що закарбовані в законі,
спираються на ідею особистості,
якій притаманна людська гідність.*

Д. Ельштейн

Бібліотеки України проти порушень Закону про авторське право та суміжні права й за неприпустимість отримання прибутків за рахунок відтворення бібліотечних фондів : заява Української бібліотечної асоціації від 6 березня 2013 року // Бібл. форум України. – 2013. – № 2. – С. 6.

У заяві Українська бібліотечна асоціація закликає читачів бібліотек, бібліотекарів, авторів, видавців та представників електронних бібліотек, що діють на законних підставах, до спільної протидії скачуванню, завантаженню, розповсюдженню та друку контрафактних примірників творів та порушенню міжнародного та національного законодавства про авторське право та суміжні права.

Вилегжаніна Т. Бібліотеки і право / Т. Вилегжаніна // Бібл. планета. – 2015. – № 2. – С. 4-5.

У статті розповідається про бібліотечні заклади України, які володіють багатими фондами документів правничої тематики як на традиційних, так і на електронних носіях, завдяки чому стають дієвим каналом правового інформування соціально активної частини суспільства.

Вилегжаніна Т. І. Бібліотеки і право / Т. І. Вилегжаніна // Бібл. планета. – 2011. – № 2. – С. 4-5.

В статті наголошується, що у сучасних умовах побудови правової держави провідні бібліотечні заклади України з багатими фондами правничої тематики, стають дієвим каналом оперативного правового інформування. З цією метою при національних та обласних бібліотеках відкриті центри правової інформації.

В рамках цієї проблематики в Національній парламентській бібліотеці України 12-13 квітня 2011 р. відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Бібліотека і книга в контексті часу», присвячена темі «Бібліотека і право». На ній були визначені проблеми, до яких потрібно привернути увагу органів державної влади: прийняття нової редакції Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» з урахуванням світових тенденцій у галузі; розробка державної цільової програми розвитку бібліотечної справи; перегляд переліку платних послуг тощо.

Вилегжаніна Т. Задоволення інформаційних потреб користувачів у правовій інформації / Т. Вилегжаніна // Бібл. планета. – 2009. – № 4. – С. 18-21.

Розкривається соціальна структура правового інформування населення, його джерелознавчий, організаційний і технологічний аспекти, включаючи використання інтернет-технологій. Наведено конкретні факти діяльності бібліотек України та Росії в контексті виконання відповідних державних програм.

Вилегжаніна Т. І. Сучасна бібліотека має розвиватися у правовому полі / Т. І. Вилегжаніна // Бібл. планета. – 2005. – № 2. – С. 4-5.

Формування державної політики України у галузі культури неможливе без чітко визначеної політики у бібліотечній сфері та безпосередньої участі в її реалізації всіх бібліотек країни. Про бібліотечну політику в Україні та законодавчо неврегульовані проблеми в бібліотечній галузі.

Восканян Э. А. История библиотечных центров правовой информации в России / Э. А. Восканян // Науч. и техн. б-ки. – 2010. – № 9. – С. 23-33.

Розглянуто історію публічних центрів правової інформації за останні 10 років. Перераховано основні проблеми їх становлення та розвитку на базі бібліотек.

Гибби Р. Уроки разработки законодательства об обязательном экземпляре электронных документов в Великобритании / Ричард Гибби, Кэролайн Брэзер // Науч. и техн. б-ки. – 2013. – № 5. – С. 58-74.

Освещено состояние и продвижение законодательства об обязательном экземпляре документов в Великобритании.

Доклад на совместном заседании «Обязательное депонирование электронных документов: от законодательства к реализации, от комплектования к доступу», организованном Секцией библиографии, Союзом по выработке электронных стратегий Конференции директоров национальных библиотек, секциями Информационных технологий, Национальных библиотек, Управления знаниями в ходе 77-й Генеральной конференции ИФЛА (13-18 авг. 2011г., Сан Хуан, Пуэрто Рико).

Добко Т. Платні інформаційні послуги у бібліотеках України: правові засади і практика / Т. Добко // Бібл. планета. – 2012. – № 4. – С. 18-22.

Про додаткові платні послуги, які впроваджувалися з метою удосконалення бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів, розвитку інноваційних напрямів бібліотечної роботи, отримання додаткових джерел фінансування для поліпшення статутної діяльності.

Добко Т. Платні довідково-бібліографічні послуги бібліотек: історія і сучасність / Т. Добко // Бібл. вісн. – 2013. – № 1. – С. 19-28.

У статті висвітлюються правові засади і порядок надання платних бібліографічних, науково-інформаційних послуг у бібліотеках України. Досліджено історію і сучасну практику надання платних науково-інформаційних послуг у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського.

Жукова В. Правила охорони праці для працівників бібліотек: необхідність змістовних доповнень / В. Жукова // Бібл. вісн. – 2014. – № 2. – С. 40-44.

Статтю присвячено аналізу «Правил охорони праці для працівників бібліотек», затверджених МНС України 12 грудня 2012р. Виділено три групи чинників, що впливають на персонал бібліотек під час професійної діяльності: ергономічні, виробничі та трудового процесу. Розглянуто взаємозв'язок чинників середовища та умов праці.

Закон України № 2778 – VI «Про культуру» (Витяг) // Бібл. планета. – 2011. – № 1. – С.41-42.

Зозуля С. Термінологічний словник «Інформаційні ресурси. Словник законодавчої та стандартизованої термінології» / С. Зозуля // Бібл. планета. – 2014. – № 2. – С. 38-40.

У статті охарактеризовано загальні підходи до укладання термінологічних словників. Висвітлено концепцію та етапи створення словника «Інформаційні ресурси. Словник законодавчої та стандартизованої термінології», підготовленого фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Визначено перспективу його використання в подальших дослідженнях і впровадження в практику роботи освітніх закладів України. Уточнено значення терміна «термінологічний словник».

Зуб В. Особливості становлення та розвитку законодавчої бази з питань охорони праці в бібліотеках України / В. Зуб // Бібл. вісн. – 2013. – № 2. – С. 44-51.

У статті висвітлюються особливості становлення та розвитку нормативно-правової бази з питань охорони праці в бібліотеках України, шляхи удосконалення законодавчих приписів, спрямованих на гарантування безпечних умов праці бібліотечних працівників, на збереження книжкових фондів бібліотек країни.

Зуб В. Удосконалення документального забезпечення діяльності служб охорони праці у контексті сучасного розвитку бібліотечних технологій / В. Зуб // Бібл. вісн. – 2013. – № 4. – С. 39-46.

У статті висвітлюються шляхи подальшого удосконалення документального забезпечення діяльності бібліотечних служб охорони. Йдеться, зокрема, про більш активне використання міжнародного досвіду у цій царині, адаптацію до вимог сьогодення державних нормативно-правових актів, локальної регулятивної документації з питань охорони праці у книгозбірнях країни.

Калініна Н. Бібліотека та авторське право: знати і дотримуватися / Н. Калініна // Бібл. форум України. – 2014. – № 3. – С. 15-17.

У статті подається аналіз законодавчої бази України у сфері інтелектуальної власності та надаються рекомендації щодо застосування норм авторського права в бібліотечній практиці.

Карпенко О. Особливості нормативно-правового визначення інформаційних послуг законодавчими актами країн СНД / О. Карпенко // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 6. – С. 22-26.

Обґрунтовано недосконалість нормативно-правового трактування терміна «інформаційні послуги» в Україні та розглянуто інші законодавчі підходи щодо його тлумачення у країнах СНД. На основі аналізу особливостей етимології поняття «задоволення» показано помилковість його використання щодо потреб об'єкта надання послуг державними науковими установами. Запропоновано нову систему критеріїв формування визначення дефініції «інформаційні послуги» у сфері соціальних комунікацій та рекомендовано її оптимальне трактування.

Кириченко Г. Політика, право, Інтернет . Проектна діяльність НПБУ / Г. Кириченко // Бібл. планета. – 2015. – № 2. – С. 5-6.

У статті розповідається про широку просвітницьку діяльність Парламентської бібліотеки щодо розповсюдження правових знань, зокрема зустрічі з відомими правниками, представниками законодавчої та виконавчої влади, круглі столи, юридичні всеобучі, громадські обговорення, презентації тематичних книжкових виставок.

Ковальчук С. До питання щодо нормативів ресурсного забезпечення публічних бібліотек (на прикладі матеріально-технічних ресурсів) / С. Ковальчук // Бібл. планета. – 2014. – № 1. – С. 21-25.

У статті поданий аналіз нормативних документів України щодо ресурсного забезпечення публічних бібліотек; огляд напрацювань зарубіжних колег у цій галузі, зокрема, вивчення досвіду розроблення нормативів матеріально-технічного забезпечення бібліотек, порівняння стану забезпечення окремими матеріально-технічними ресурсами публічних бібліотек України та публічних бібліотек інших країн.

Круліковська О. Центр правової інформації НПБУ / О. Круліковська // Бібл. планета. – 2011. – № 1. – С. 7.

Про діяльність ЦПІ в Національній парламентській бібліотеці України.

Наконечна О. Наукова бібліотека як джерело інформації про нормативно-правові засади формування професійної компетентності майбутніх фахівців / О. Наконечна // Вісн. Кн. палати. – 2015. – № 12. – С. 16-19.

В статті висвітлено роль наукової бібліотеки як джерела інформації про нормативно-правові засади формування професійної компетентності майбутніх фахівців з обліку та аудиту аграрних ВНЗ, здійснено аналіз законодавства та нормативних документів у галузі вищої освіти.

Розколупа Н. До питання організації мережі публічних бібліотек в Україні / Н. Розколупа // Бібл. планета. – 2011. – № 4. – С. 22-24.

У статті розповідається про бібліотечну мережу, яка у різні періоди нашої історії формувалася відповідно до наявної системи управління бібліотечною справою та адміністративно-територіального поділу.

Розколуна Н. Правові аспекти реорганізації публічних бібліотек / Н. Розколуна // Бібл. планета. – 2011. – № 2. – С. 7-8.

У статті розповідається про процеси, які можуть кардинально змінити мережу українських публічних бібліотек, тому майже всі випадки такої «оптимізації» відбуваються з порушенням законодавства.

Розколуна Н. Практичні аспекти проведення атестації працівників публічних бібліотек / Н. Розколуна // Бібл. планета. – 2013. – № 4. – С. 18-20.

Автор статті зазначає, що згідно внесених змін до Положення про проведення атестації працівників підприємств, установ, організацій та закладів галузі культури містяться норми, які не узгоджуються із дотриманням вимог законодавства. Тому постає питання як все ж таки провести атестацію працівників публічних бібліотек?

Розколуна Н. Рішення, небезпечне для бібліотек, або нова інструкція щодо застосування класифікації видатків бюджету / Н. Розколуна // Бібл. планета. – 2012. – № 2. – С. 20-21.

Автор статті зосереджує увагу на новий нормативно - правовий акт за кодом економічної класифікації (КЕКВ) 1131, згідно якого у разі асигнування на передплату періодичних видань виділятимуться так само, як на і закупівлю книг, національні та державні бібліотеки сфери управління Мінкультури опиняться на узбіччі інформаційних процесів та не зможуть виконувати свої статутні функції.

Семесько В. Платні послуги бібліотек: правовий аспект та зарубіжний досвід / В. Семесько // Вісн. Кн. палати. – 2015. – № 5. – С. 19-21.

Висвітлено досвід та правові аспекти надання платних послуг провідними зарубіжними і вітчизняними книгозбірнями. Проаналізовано можливість впровадження у національній бібліотечній справі напрацювань Бібліотеки Конгресу США, Бібліотеки та архіву Канади, Національної бібліотеки Білорусі, російських установ.

Худокормова В. Обласная библиотека – правовой вектор громады (из опыта работы Луганской ОУНБ им. А. М. Горького) / В. Худокормова // Бібл. форум України. – 2013. – № 1. – С. 32-33.

В статті представлено опыт Луганской ОУНБ им. А.М. Горького по реализации социального проекта «Правовая информация для каждого. Луганский вариант».

Цуріна І. До питання децентралізації публічних бібліотек: стан та проблеми / І. Цуріна // Бібл. планета. – 2011. – № 2. – С. 9-12.

Автор статті зосереджує увагу на позитивні сторони централізації бібліотек, які попри те мали місце й негативні явища. Таким чином, децентралізація із застосуванням адміністративного впливу без належної підготовки та матеріальної бази вже з самого початку закладе майбутні проблеми і непорозуміння.



***Афоризми та висловлювання
відомих людей
про право, правосуддя, закон ...***

У правовій державі владі поставлено певні межі, які вона не повинна і не може переступити. Відмежування влади в правовій державі створене

визнанням за особою невід'ємних, непорушуваних, недоторканих, невідчужуваних прав.

Б. Кістяківський

Мати право - не означає бути правим.

О. Фюрстенберг

Не чини неправди в суді, в мирі й у вимірах : нехай будуть у вас ваги точні, гирі точні...(Старий Заповіт. Третя Книга Мойсея «Левіт»)

«Якщо ти захочеш вивчити усі закони, у тебе не буде часу їх порушувати».

Й. В. Гете

Для мене не важливо, на чісму боці сила; важливо те, на чісму боці право.

В. Гюго

Авторське право – одна з тих сфер права інтелектуальної власності, де необачливість може привести до найсумніших наслідків.

М. Лектер

Захист здібностей і дарувань – найперша турбота державного правління.

Д. Медісон

Вища мудрість – розрізняти добро і зло.

Сократ

Право – це все те, що істинне і справедливе.

В. Гюго

Ненависна влада не може бути довготривалою.

Сенека

Коли множаться закони й укази, зростають розбої та грабежі.

Лао-Цзи

Бережи порядок, і порядок збереже тебе.

Латинський вислів

Що неможливо виходячи з міркувань права, те обов'язково має бути зроблено з міркувань розуму.

Вільгельм Швобель

Благо народу – вищий закон.

Цицерон

З поганими законами і хорошими посадовцями цілком можна правити країною. Але якщо посадовці погані, не допоможуть і найкращі закони.

Отто фон Бісмарк

Законодавець повинен прагнути не до істини, а до доцільності.

Генрі Томас Бокль

Поряд із законами державними є ще закони совісті, що заповнює упуцнення законодавства.

Генрі Філдінг

Ти – велика людина, якщо ти є тим чинником, який забезпечує правильні дії суспільства.

Елеонора Рузвельт

Якби правда поставала завжди перед государями без прикрас і лестощів, то наше століття було би золотим століттям.

Сервантес



